

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

УДК 336.226.44:339.92

DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2026-17-14>

Буділовська В.В.
здобувач третього рівня (PhD),
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-4972-1069>

ГАРМОНІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

У статті досліджуються особливості функціонування земельного податку в Україні та країнах Європейського Союзу. Проведено детальний аналіз та порівняння структури надходжень, ставок, бази оподаткування та методів адміністрування. Встановлено, що в Україні земельний податок займає значну частку в структурі майнового оподаткування, тоді як в більшості європейських країн відсутнє розмежування даних податків. Розглянуто можливості впровадження європейських практик в Україні для підвищення прозорості, ефективності та справедливості нарахування і сплати земельного податку. Обґрунтовано можливості застосування сучасних методів оцінки землі з метою оптимізації адміністрування та стимулювання раціонального використання земельних ресурсів. Запропоновані рекомендації можуть бути основою для законодавчих змін в сфері земельного оподаткування.

Ключові слова: земельний податок, місцевий бюджет, надходження, адміністрування, база оподаткування.

Budilovska Valeriia
State Tax University

HARMONIZATION OF THE LAND TAX PAYMENT MECHANISM IN UKRAINE AND EU COUNTRIES

The article examines the peculiarities of the functioning of the land tax in Ukraine and the countries of the European Union. A detailed analysis and comparison of the structure of revenues, rates, tax base and administration methods is carried out. It is established that in Ukraine the land tax occupies a significant share in the structure of property taxation, while in most European countries there is no differentiation of these taxes. The purpose of the article is to study the existing mechanisms for paying the land tax in Ukraine and the EU countries and to determine the possibilities of introducing European approaches in Ukraine. The possibilities of implementing European practices in Ukraine to increase the transparency, efficiency and fairness of the calculation and payment of the land tax are considered. The possibilities of applying modern methods of land valuation are substantiated in order to optimize administration and stimulate the rational use of land resources. The article used general scientific and special research methods, economic and mathematical, comparison, analysis, synthesis, generalization. The proposed recommendations can be the basis for legislative changes in the field of land taxation. Using the experience of leading European countries will contribute to the transition to a more transparent system of tax calculation based on updated cadastral or market valuation of land. The introduction of new approaches to setting tax rates and regulating benefits will allow balancing the fiscal interests of the state and the social needs of citizens, increase the flow of funds to local budgets, and ensure the rational use of land resources. Harmonization of tax legislation will contribute to increasing the efficiency of land taxation by introducing a unified approach to determining the value of land plots, which will ensure transparency and fairness of tax obligations. It is also important to ensure the digitalization and integration of cadastral data, the unification of data from the State Land Cadastre and tax registers will allow automatically forming the tax base based on current data.

Keywords: land tax, local budget, revenues, administration, tax base.

Постановка проблеми. Розвиток податкової системи України потребує її адаптації до стандартів країн ЄС в контексті реалізації курсу на європейську інтеграцію. Особливої уваги потребує узгодження механізму нарахування і сплати земельного податку, який є одним із ключових джерел формування доходів в місцевих бюджетах та важливим інструментом регулювання земельних відносин.

Незважаючи на проведені реформи, чинний механізм сплати земельного податку в Україні залишається недостатньо ефективним, що проявляється у недостатній фіскальній результативності, недосконалому визначенню нормативної грошової оцінки земель, нерівномірному податковому навантаженні на плат-

ників податків. Проте практика країн Європейського союзу демонструє системний підхід до оподаткування землі, заснований на принципах економічної обґрунтованості, стабільності та взаємозв'язку податкових надходжень із розвитком територій.

В Україні даний податок відіграє важливу роль в умовах посилення процесу децентралізації, оскільки земельний податок відіграє важливу роль у фінансовій автономії органів місцевого самоврядування. В даному контексті гармонізація механізму його нарахування та сплати з європейською практикою є важливою передумовою підвищення ефективності податкового адміністрування, раціонального використання земельних ресурсів та нарощення доходної бази місцевих бюджетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження теоретичних засад податкової системи та місця земельного податку в ній зробили Я. Чугунов [1], Т. Маршалок [2], які розглядали земельний податок як важливий інструмент формування доходів місцевих бюджетів та регулювання земельних відносин.

Питання адміністрування плати за землю, нормативної грошової оцінки земель і проблем податкового навантаження досліджували А. М. Соколовська [3], Л. В. Тарангул [4], О. Ярмолюк, Л. Суліменко [5] у працях яких акцент зроблено на недосконалості нормативно-правового регулювання та необхідності реформування податкового адміністрування. Особливу увагу механізмам земельного оподаткування в умовах децентралізації приділено у дослідженнях О. Кириленко, С. Онишко [6], З. Тітенко [7], Н. Хомюк [8], де підкреслюється роль земельного податку у забезпеченні фінансової спроможності територіальних громад.

Разом із тим, попри значну кількість наукових праць, питання гармонізації механізму сплати земельного податку з європейською практикою залишається недостатньо систематизованим, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження існуючих механізмів сплати земельного податку в Україні та країнах ЄС та визначення можливостей запровадження європейських підходів в Україні.

Вклад основного матеріалу дослідження. В умовах розвитку ринкової економіки України, а також активізації процесів європейської інтеграції, об'єктивно зростає потреба у комплексному перегляді підходів до функціонування податкової системи. Незважаючи на значну кількість реалізованих податкових реформ, на сучасному етапі зберігається низка проблем, пов'язаних з ефективністю її функціонування, що зумовлено недосконалістю чинного податкового законодавства, нестабільністю нормативно-правової бази та застосуванням застарілих підходів до справляння податків.

Особливої актуальності в цих умовах набуває питання вдосконалення механізму справляння земельного податку, який відіграє важливу роль у формуванні доходної частини місцевих бюджетів та регулюванні земельних відносин. Чинна система оподаткування землі в Україні характеризується низкою проблем, серед яких недосконалість нормативної грошової оцінки земель, обмежена прозорість адміністрування, нерівномірний розподіл податкового навантаження між платниками та недостатня узгодженість із сучасними економічними реаліями.

У контексті євроінтеграційних процесів особливої значущості набуває необхідність гармонізації механізму сплати земельного податку з європейською практикою, яка ґрунтується на принципах економічної обґрунтованості, стабільності податкових правил, прозорості та орієнтації на раціональне використання земельних ресурсів. Імплементация таких підходів сприятиме підвищенню ефективності податкового адміністрування, зміцненню фінансової спроможності територіальних громад та зменшенню тінізації земельних відносин.

Реформування податкової політики в рамках інтеграційних процесів повинно відбуватися поступово,

враховуючи особливості національної економіки. Податковий кодекс України встановлює перелік податків, який в основному відповідає європейським стандартам, але така сама по собі відповідність аж ніяк не гарантує Україні ефективність податкової системи, оскільки важливу роль відіграють окремі питання, які формують податкову політику. Ці питання є основними проблемами на шляху гармонізації податкової політики, а саме: питання структури податків, рівня та диференційованості ставок в різних галузях економіки, переліків та правил надання пільг окремим галузям та підприємствам, адміністрування податків як на державному та і на мікрорівні та проблеми низької якості законодавчо-нормативної бази, яка інколи суперечить Законам та нормативно-правовим актам суміжних галузей [9, с. 215].

Досліджуючи особливості оподаткування землі та нерухомого майна в різних країнах світу доцільно акцентувати увагу на ключових аспектах формування механізму майнового оподаткування, які суттєво впливають на функціонування податкової системи загалом.

Система оподаткування майна є комплексною та багатокomпонентною та включає низку взаємопов'язаних елементів, від узгодженості яких залежить її фіскальна результативність та соціально-економічна справедливість варто виділити чотири основні компоненти земельного оподаткування:

- визначення податкової бази, яка передбачає чітке визначення об'єктів оподаткування, їх складу, характеристики та розміру податкових зобов'язань;
- проведення оцінки бази оподаткування, передбачає застосування конкретних методів і підходів до визначення вартості землі та нерухомого майна, із врахуванням ринкових, кадастрових та нормативних показників;
- встановлення ставок податку, які можуть бути диференційовані в залежності від виду землі, її призначення, місця розташування та вартості;

- особливості управління у сфері оподаткування, охоплює розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади, організація адміністрування податків, контроль за їх сплатою [10–12].

В світі близько 30 країн використовують земельний податок, як складову майнового оподаткування.

Розглянемо особливості застосування земельного податку в країнах Європейського союзу, зокрема Естонія, Данія, Франція, Німеччина Польща, Чехія, Іспанія (табл. 1).

Ключовим питанням при встановленні плати за землю є визначення податкової бази. Аналіз законодавства в сфері оподаткування нерухомого майна та земельних ділянок в країнах світу дає змогу визначити об'єкти, які звільняються від оподаткування майновими податками, серед них: земельні ділянки, які перебувають у власності органів державної влади, навчальних закладів і закладів культури, релігійних організацій та кладовища, державних закладів охорони здоров'я, благодійних установ, дороги, парки, землі іноземних посольств та міжнародних організацій. В деяких країнах до таких винятків віднесено також землі сільськогосподарського призначення [17–18].

Проведені дослідження свідчать, що прослідковується значна варіація щодо методики нарахування та сплати земельного податку, а також визначення бази

Таблиця 1

Особливості справляння податку на землю в країнах Європейського союзу та Україні

Країна	Ставка податку	База оподаткування	До якого бюджету зараховується	Особливості сплати
Естонія	0,1–2,5 % (встановлюються локально)	Вартість землі	Місцеві муніципалітети	Є основним джерелом фінансування місцевих бюджетів, ставки встановлюються радами муніципалітетів в межах нормативів,
Данія	1,6–3,4% від оціночної вартості землі	Оціночна вартість земельних ділянок	Місцеві бюджети	База оподаткування зазвичай є менше ринкової вартості, для земель с.г. призначення встановлені нижчі ставки
Франція	Ставки значно варіюються в залежності від регіону	Вартість землі згідно із податковою оцінкою	Місцеві бюджети	Є частиною податку на нерухомість, можуть застосовувати додаткові місцеві збори або окремі аграрні податки
Німеччина	До 0,35% від оціночної вартості	Кадастрова або оціночна вартість	Муніципальні бюджети	Встановлюється загальна ставка податку як для земель так і будівель, муніципалітети можуть підвищувати базову ставку
Польща	0,1–1,5% залежно від категорії землі	Кадастрова вартість землі	Місцеві бюджети	Земельні ділянки оцінюються за кадастровою вартістю, ставки встановлює місцева влада
Чехія	Фіксована ставка за площу	Площа земельних ділянок	Муніципальні бюджети	Податок може бути диференційований за типом землі та місцем розташування
Іспанія	0,3–0,4% від кадастрової вартості	Кадастрова вартість землі	Місцеві ради	Ділянки оподатковуються разом із іншою нерухомістю
Україна	1–3% від нормативної грошової оцінки.	Нормативна грошова оцінка із врахуванням коефіцієнта індексації	Місцеві бюджети	Існує значна кількість пільг для окремих платників, неповна синхронізація кадастрових і податкових баз ускладнює адміністрування

Джерело: сформовано автором на основі [13–16]

оподаткування. Проаналізувавши частку сплати майнового податку в досліджуваних країнах Європейського союзу (оскільки земельний податок є складовою майнового оподаткування і дані надаються в цілому по податку без виділення окремих складових) встановлено, що у Франції та Іспанії частка є найвищою і становить 8,4 та 6,2% відповідно. Найменша частка, менше 1% сплата даного податку у Чехії та Естонії (рис. 1).

Важливу роль у справлянні земельного податку відіграє саме визначення бази оподаткування та про-

ведення оцінки землі, оскільки ставки податку встановлюються безпосередньо до бази оподаткування, що впливає на розмір сплати даного податку.

В країнах Європейського союзу визначено декілька основних методів визначення вартості землі, зокрема:

– оцінка земельних ділянок за площею, суть даного методу полягає в тому, що розмір податку визначається за квадратний метр з врахуванням коефіцієнту корегування, що встановлюється із врахуванням місцезнаходження земельної ділянки та характеристики землі. У разі коли враховані всі детальні характеристики вар-

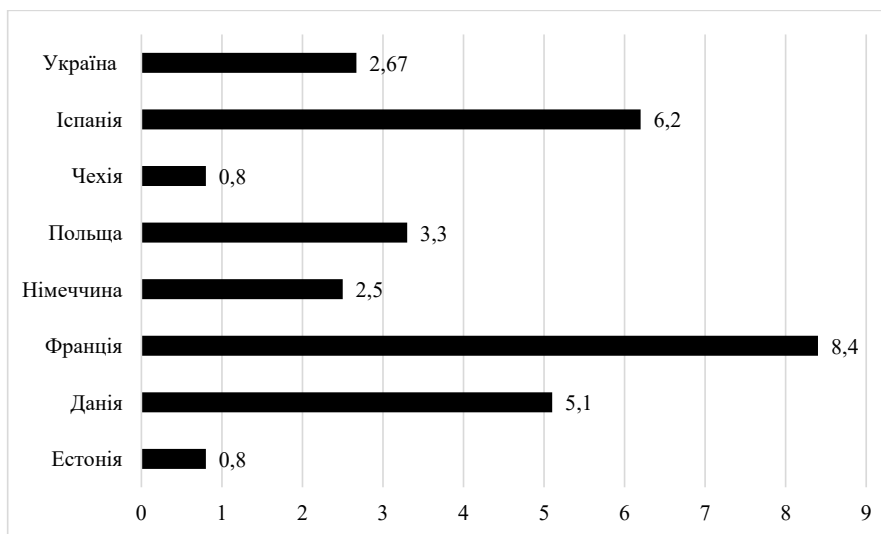

Рис. 1. Частка майнового податку у загальній сумі сплачених податків у 2024 р., %

Джерело: розраховано автором за даними [19]

тість землі наближається до ринкової. Дана методика широко використовується у країнах Центральної та Східної Європи.

– Оцінка земельних ділянок на основі ринкової вартості передбачає визначення ціни, яка може сформуватися між покупцем та продавцем на ринку. Використовують три основні методи: порівняльний (врахування цін продажу аналогічних ділянок), дохідний (передбачає визначення вартості через потенційний дохід від оренди або використання землі), витратний (передбачає визначення вартості яка необхідна для максимально ефективного використання землі).

– Самооцінка передбачає визначення вартості майна йог власником. Така практика використовується в Угорщині де платники податку самостійно декларують податкові зобов'язання. Даний метод використовують у країнах з низькою адміністративною спроможністю, оскільки не потребує висококваліфікованого персоналу [20–22].

В Україні при визначенні бази оподаткування земельним податком існує ряд проблем, які потребують вирішення з метою підвищення фіскальної ролі даного податку. Зокрема, база оподаткування формується на основі даних Державного земельного кадастру, які не завжди є актуальними, особливо щодо характеристики земель. Крім того, для земельних ділянок різного призначення та розташування застосовуються різні підходи до оцінки, що ускладнює порівняння та обґрунтованість визначення податкових зобов'язань. Часті зміни законодавства, неузгодженість норм Податкового та Земельного кодексу створюють правову невизначеність.

Гармонізація податкового законодавства сприятиме підвищенню ефективності оподаткування землі, шляхом запровадження єдиного підходу до визначення вартості земельних ділянок, що забезпечить прозорість і справедливість податкових зобов'язань. Важ-

ливо також є забезпечення цифровізації та інтеграції кадастрових даних, об'єднання даних Державного земельного кадастру та податкових реєстрів дозволить автоматично формувати базу оподаткування за актуальними даними.

Висновки. Аналіз функціонування земельного податку в Україні та країнах ЄС свідчить, про суттєві відмінності у структурі та ролі цього податку у доходах бюджету. В Україні земельний податок відіграє важливу роль у наповненні місцевих бюджетів, проте існуюча система адміністрування має низку недоліків, зокрема застарілу нормативно грошову оцінку, що знижує його ефективність.

Порівняно із країнами Європейського союзу, механізм справляння земельного податку в Україні має адміністративний характер і базується на нормативній, а не на ринковій вартості землі. Це обумовлює доцільність поступової гармонізації національної системи з європейськими підходами шляхом удосконалення кадастрової оцінки, підвищення ролі місцевого самоврядування у встановленні ставок, скорочення необґрунтованих пільг та цифровізація процесів адміністрування. Це дасть можливість підвищити прозорість, справедливість та ефективність земельного оподаткування в Україні.

Гармонізація механізму сплати земельного податку в Україні з європейською практикою є об'єктивною економічною та фіскальною необхідністю. Використання досвіду провідних європейських країн сприятиме переходу до більш прозорої системи нарахування податку на основі актуалізованої кадастрової або ринкової оцінки землі. Запровадження нових підходів до встановлення ставок податків та регулювання пільг дозволить збалансувати фіскальні інтереси держави та соціальні потреби громадян, підвищить надходження коштів до місцевих бюджетів та забезпечить раціональне використання земельних ресурсів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Чугунов І.Я. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки. Київ : Глобус-Пресс, 2018. 354 с.
2. Маршалок Т., Мороз І. Шляхи досягнення економічної рівноваги через забезпечення фіскальної стійкості в країні. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29, № 3. С. 49–62.
3. Соколовська А. Проблеми та суперечності реформування оподаткування нерухомого майна і землі в Україні. *Фінанси України*. 2025. № 6. С. 7–32
4. Тарангул Л.Л. Передумови розвитку оподаткування нерухомості в Україні. *Бізнес Інформ*. 2015. № 11. С. 358–365.
5. Ярмолюк О., Суліменко Л. Оподаткування як інструмент регулювання ринку сільськогосподарських земель. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-133>
6. Kyrylenko O., Onyshchuk S. Fiscal sustainability and financial potential of a territorial community: essence and interconnection. *World of Finance*. 2025. № 1 (82), pp. 57–68.
7. Тітенко З.М. Бюджетна децентралізація як фактор розвитку сільських територій. *Агросвіт*. 2020. № 7. С. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.7.87>
8. Хомюк Н. Л., Цимбалюк І. О., Войчук М. В. Земельне оподаткування як інструмент забезпечення сталого розвитку сільських територій в умовах децентралізації. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. 2021. Т. 23, № 98. С. 45–51.
9. Тюріна М. М. Ефективність податкової політики України в рамках інтеграційних процесів. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 18. С. 213–218
10. Головатий М. Основні проблеми адміністрування земельного податку в Україні. *Наукові записки КНУ імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2019. Вип. 176, Ч. 2. С. 30–34.
11. Давиденко Н.М. Вплив податкової реформи на сільськогосподарські підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С. 250–253.
12. Пашков В. Реформування адміністрування земельного податку в Україні: проблеми та перспективи. *Молодий вчений*. 2019. № 12. С. 129–132.
13. Kesner-Skreb M. What should one know about immovable property taxation in Croatia? Newsletter. *Institute of public finance*. 2009. № 46.
14. Property tax in Hungary. Angloinfo URL: <https://www.angloinfo.com/how-to/hungary/money/hungariantaxes/property-taxes>
15. Ali M. Property taxation in developing countries. Bergen: Chr. Michelsen Institute, 2017.

16. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010№ 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
17. Slack E. How to reform the property tax: lessons from around the world. *Institute on Municipal Finance and Governance*. 2015. № 21. 35 p
18. Давиденко Н. М., Жовніренко І. О., Оліфер І. О. Вплив тіньової економіки на податкову систему країни. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 13. С. 94–98. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/13.18>
19. Eurostat. URL: <http://stats.oecd.org>
20. Корнієнко В. Адміністрування земельного податку: світовий досвід та українські реалії. *Фінансовий простір*. 2019. № 4. С. 24–32.
21. Тітенко З., Ворона А. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету України. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-58>
22. Зінчук Т. О., Данкевич В. Є. Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. *Економіка АПК*. 2016. № 12. С. 84–92.

REFERENCES

1. Chuhunov I.Ia (2018) *Biudzhethno-podatкова polityka u systemi rehuliuвання ekonomiky* [Budgetary and tax policy in the system of economic regulation]. Kyiv: Hlobus-Press. (in Ukrainian)
2. Marshalok T. Moroz I. (2019) Shliakhy dosiahnennia ekonomichnoi rivnovahy cherez zabezpechennia fiskalnoi stiiikosti v kraini [Ways to achieve economic equilibrium through ensuring fiscal stability in the country]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*. Vol. 29 (3), pp. 49–62.
3. Sokolovska A. (2025) Problemy ta superechnosti reformuvannia opodatkuвання nerukhomoho maina i zemli v Ukraini [Problems and contradictions of reforming the taxation of real estate and land in Ukraine]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*. Vol. 6, pp. 7–32.
4. Taranhul L.L. (2015) Peredumovy rozvytku opodatkuвання nerukhomosti v Ukraini [Prerequisites for the development of real estate taxation in Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*. Vol.n11, pp. 358–365.
5. Iarmoliuk, O., Sulimenko, L. (2025) Opodatkuвання yak instrument rehuliuвання rynku silskohospodarskykh zemel [Taxation as a tool for regulating the agricultural land market]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*. Vol. 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-133>
6. Kyrylenko O, Onyshchuk S. (2025) Fiscal sustainability and financial potential of a territorial community: essence and interconnection. *World of Finance*. Vol. 1 (82), pp. 57–68.
7. Titenko Z.M.(2020) Biudzhethna detsentralizatsiia yak faktor rozvytku silskykh terytorii [Budgetary decentralization as a factor of rural development]. *Ahrosvit – Agrosvit*. Vol. 7. pp. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.7.87>
8. Khomiuk N. L., Tymbaliuk I. O., Voichuk M. V. (2021) Zemelne opodatkuвання yak instrument zabezpechennia staloho rozvytku silskykh terytorii v umovakh detsentralizatsii [Land taxation as a tool for ensuring sustainable development of rural areas in conditions of decentralization]. *Naukovyi visnyk LNUVMB imeni S.Z. Gzhytskoho – Scientific Bulletin of the S.Z. Gzhytskyi Lviv National University of Biomedical Sciences*. Vol. 23 (98), pp. 45–51.
9. Tiurina M. M. (2018) Efektyvnist podatkovoi polityky Ukrainy v ramkakh intehratsiinykh protsesiv [The effectiveness of tax policy of Ukraine within the framework of integration processes]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*. Vol. 18, pp. 213–218.
10. Holovatyi M. (2019) Osnovni problemy administruvannia zemelnoho podatku v Ukraini [The main problems of land tax administration in Ukraine]. *Naukovi zapysky KNU imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika – Scientific notes of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics*. Vol. 176 (2), pp. 30–34.
11. Davydenko N.M. (2016) Vplyv podatkovoi reformy na silskohospodarski pidpriemstva [The impact of tax reform on agricultural enterprises]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytsky National University*. Vol. 1, pp. 250–253.
12. Pashkov V. (2019) Reformuvannia administruvannia zemelnoho podatku v Ukraini: problemy ta perspektyvy [Reforming the administration of land tax in Ukraine: problems and prospects]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*. Vol. 12, pp. 129–132.
13. Kesner-Skreb M. (2009) What should one know about immovable property taxation in Croatia? *Newsletter. Institute of public finance*. № 46.
14. Property tax in Hungary. *Angloinfo*. Available at: <https://www.angloinfo.com/how-to/hungary/money/hungariantaxes/property-taxes>
15. Ali M. (2017) *Property taxation in developing countries*. Bergen: Chr. Michelsen Institute,
16. Podatkovyi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]: Kodeks Ukrainy vid 02.12.2010№ 2755-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
17. Slack E. (2015) How to reform the property tax: lessons from around the world. *Institute on Municipal Finance and Governance*. Vol. 21, p. 35.
18. Davydenko N. M. Zhovnirenko I.O., Olifer I.O. (2020) Vplyv tinovoi ekonomiky na podatkovu systemu krainy [The impact of the shadow economy on the tax system of the country]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and Innovation*. Vol. 13, pp. 94–98. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/13.18>
19. Eurostat. Available at: <http://stats.oecd.org>
20. Korniiienko V. (2019) Administruvannia zemelnoho podatku: svitovyi dosvid ta ukraïnski realii [Land tax administration: world experience and Ukrainian realities]. *Finansovyi prostir – Financial space*. Vol. 4, pp. 24–32.
21. Titenko Z., Vorona A. (2021) Analiz podatkovykh nadkhodzen v systemi dokhodiv biudzhetu Ukrainy [Analysis of tax revenues in the budget revenue system of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. Vol. 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-58>
22. Zinchuk T. O., Dankevych V. Ye. (2016) Yevropeyskyi dosvid formuvannia rynku silskohospodarskykh zemel [European experience in the formation of the agricultural land market]. *Ekonomika APK – Economics of the Agricultural Industry*. Vol. 12, pp. 84–92.

Дата надходження статті: 04.01.2026

Дата прийняття статті: 29.01.2026

Дата публікації статті: 27.02.2026